

Päivi Räsänen kd ym.

Kirjallinen kysymys peliriippuvuuden ehkäisemisestä ja rahapeli-ongelmien hoitopalveluiden kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomi on rahapelaamisen kärkimaita Euroopassa. Rahapelaamisesta aiheutuu merkittäviä sosiaalisia, terveydellisiä ja taloudellisia haittoja, jotka kohdistuvat pelaajiin, heidän lähiyhteisöihinsä ja yhteiskuntaan. Suomessa yli 120 000 henkilöä kärsii ongelmallisesta rahapelaamisesta, ja yli 40 prosenttia suomalaisista pelaa viikoittain rahapelejä. Rahapelihaitat koskevat suoraan tai välillisesti satojatuhansia suomalaisia. Peliriippuvuus on vakavuudeltaan lievistä vaikeaan vaihteleva ongelma. Peliriippuvuus on toiminnallinen ongelma, jonka tunnistaminen on vaikeaa, koska se ei varsinaisesti näy ulospäin. Suosituimmat pelimuodot Suomessa ovat raha-automaatit, lotto ja raaputusarvat.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tekemän selvityksen mukaan rahapeliongelma on yleisintä työttömillä, lomautetuilla ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevilla tai pitkäaikaisesti sairailta. THL:n mukaan nuoret, jo peliongelmia kokeneet ja sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevat henkilöt ovat erityisen alttiita rahapeleistä aiheutuville haitoille. Merkittävä osuus rahapeliin tuotoista tulee moniongelmaisilta henkilöiltä. Rahapeliongelma on ollut Suomessa pitkään vaiettu asia, mutta tilanne on muuttumassa tieteellisen tutkimuksen ja pelihaittatoimijoiden aktiivisuuden myötä.

Sosiaali- ja terveysministeriö antoi keväällä 2017 Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle tehtäväksi laatia asiantuntijayhteistyönä suunnitelman rahapelihaittojen ehkäisyn ja korjaavan työn järjestämiseksi Suomessa. Työryhmän vahva viesti oli, että rahapelihaittojen torjumista on tehostettava. THL:n rahapeli- ja päihdeasiantuntijoiden ryhmä on arvioinut, että rahapeliautomaattien määrän rajoittaminen ja rahapeliin pelaajan pakollinen tunnistautuminen vähentäisivät rahapelihaittoja. Työryhmän mukaan ongelmapelaamisen haittoja voisi vähentää myös pakottamalla pelaajat itse asettamaan raja peliin käytettävälle summalle sekä rajoittamalla pelaamista anniskelupaikoissa. Tällä hetkellä noin 2 000 automaattia on jo eriytetyissä pelisaleissa. Järjestelmää tulisi edelleen kehittää tähän suuntaan. Norjassa peliautomaatit poistettiin kaupoista vuonna 2007.

Hallituksen esityksessä HE 213/2018 vp arpajaislakia ehdotetaan täydennettäväksi säännöksellä pelaajan pakollisesta tunnistautumisesta pelipisteessä tapahtuvassa raha-automaattipelaamisessa. Pakollinen tunnistautuminen ei kuitenkaan yksinään ole riittävä toimenpide pelihaittojen ehkäisyn tehostamiseksi. Peliautomaattien poistaminen kaupoista vähentäisi peliriippuvuudelle altistuvien väestöryhmien ongelmapelaamista.

Kirjallinen kysymys KK 519/2018 vp

Suomessa ei ole peliongelmiin hoitoon kehitettyä erillistä hoitojärjestelmää. Rahapeliongelmaan erikoistuneiden palveluiden tarjonta on maassamme hajanaista, ja rahapeliongelman hoitopalveluissa on vielä paljon kehittämisen varaa. Rahapelihaittojen hoitoon ovat keskittyneet erilaiset järjestöt, ja hoitoa on tuotettu myös osana päihdepalveluja. Rahapeliongelmaisille tulisi tarjota myös talousneuvontaa osana hoitoa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kuinka hallitus voi torjua nykyistä tehokkaammin peliautomaatteihin liittyviä pelihaittoja,

onko hallituksella valmiutta edistää Norjan mukaista mallia, jossa rahapeliautomaatit on poistettu kaupoista ja

kuinka rahapeliongelmiin liittyviä hoitopalveluita kehitetään ja onko tarpeen tehdä laaja vertailututkimus peliongelman eri hoitovaihtoehtojen tehokkuudesta?

Helsingissä 14.12.2018

Päivi Räsänen kd

Peter Östman kd

Sari Essayah kd

Antero Laukkanen kd